

Warszawa, dn. 26.08.2024 r.

Pan Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji
Ministerstwo Cyfryzacji
ul. Królewska 27, 00-060 Warszawa

Szanowny Panie Premierze, Ministrze,

działając w imieniu Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji oraz Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, w nawiązaniu do pisma konsultowanego projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących świadczenia udogodnień i usług dla osób z niepełnosprawnościami przez dostawców publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej (WPL MC 10), przedstawiamy następujące uwagi i propozycje.

Na wstępie wskazujemy, że wyznaczenie 10-dniowego terminu konsultacji szczególnie w okresie wakacyjnym dla tak ważkiego zagadnienia jak dostęp dla osób z niepełnosprawnościami wydaje się być termin zbyt krótkim.

Z tego względu prosimy o traktowanie poniższych uwag jako uwag wstępnych i w tym zakresie zastrzegamy sobie prawo do zgłoszenia dodatkowych postulatów.

I. UWAGI OGÓLNE

1) Uzasadnienie proponowanych środków

Zwracamy uwagę, że projekt znacząco rozszerza obowiązki dostawców w zakresie zapewnienia uprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.

W tym kontekście pragniemy podkreślić, że zgodnie z motywem 297 EKŁE:

„(297) W celu zapewnienia użytkownikom końcowym z niepełnosprawnościami korzyści z konkurencji oraz wyboru spośród dostawców usług dostępnych większości użytkowników końcowych, właściwe organy powinny w stosownych przypadkach, przy uwzględnieniu warunków krajowych i po konsultacji z użytkownikami końcowymi z niepełnosprawnościami, określić wymogi w zakresie ochrony konsumenta dotyczące użytkowników końcowych z niepełnosprawnościami, których to wymogów muszą przestrzegać podmioty świadczące publicznie dostępne usługi łączności elektronicznej. Wymogi takie mogą dotyczyć w szczególności zapewnienia przez dostawców, aby użytkownicy końcowi z niepełnosprawnościami mogli korzystać z ich usług na warunkach równoważnych - w tym w zakresie cen, taryf i jakości - warunkom oferowanym ich pozostałym użytkownikom końcowym, niezależnie od dodatkowych kosztów poniesionych przez tych dostawców. Inne wymogi mogą dotyczyć uzgodnień między dostawcami w zakresie sprzedaży hurtowej. Aby zapobiec nadmiernemu obciążeniu dla dostawców, właściwe organy powinny sprawdzić, czy cele dotyczące równego dostępu i wyboru mogą zostać osiągnięte bez zastosowania takich środków”.

Projekt jest wyrazem owego zapewnienia równego dostępu wyboru, stąd wnosimy o przekazanie wyniku analizy, o której mowa w zdaniu ostatnim tego motywu: „Aby zapobiec nadmiernemu obciążeniu dla dostawców, właściwe organy powinny sprawdzić, czy cele

dotyczące równego dostępu i wyboru mogą zostać osiągnięte bez zastosowania takich środków”.

2) Vacatio legis

Projekt w sposób oczywisty rozszerza krąg przedsiębiorców obowiązanych do realizacji obowiązków (co zresztą wynika z samego uzasadnienia Projektu: „Co do zasady obowiązki określone dotychczas dla dostawców publicznie dostępnych usług telefonicznych, zgodnie z PKE będą dotyczyć wszystkich dostawców usług komunikacji elektronicznej”) oraz wprowadza nowe obowiązki.

Z tego względu wskazane vacatio legis jest zbyt krótkie.

Dla przykładu obecnie obowiązujące rozporządzenia ustanawiało 6 i 12 miesięczne okresy. Z uwagi na wskazane powyżej powody wnosimy o ustalenie przynajmniej 2-letniego vacatio legis.

II. UWAGI SZCZEGÓŁOWE

Poniżej omówimy rozszerzenie obowiązków:

1. Zapewnienia dostępu do jednostek dostawców dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu

Poniżej prezentujemy proponowany oraz aktualnie obowiązujący stan prawny:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>§ 1. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej, zwany dalej „dostawcą”, w jednostce obsługującej użytkowników końcowych zapewnia udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami polegające na:</p> <p>1) przystosowaniu tej jednostki do obsługi osób z niepełnosprawnością narządu ruchu;</p> <p>§ 1. 2. Dostawca zapewnia udogodnienia, o których mowa w ust. 1, w liczbie 1/6 swoich jednostek obsługujących użytkowników końcowych, w tym co najmniej w jednej jednostce obsługującej użytkowników końcowych, w każdym mieście na prawach powiatu, o ile dany dostawca posiada jednostkę w tym mieście.</p> <p>§ 1. 3. Dostawca zapewnia dostępność jednostki obsługującej użytkowników końcowych na zasadach określonych w art. 6 pkt 1 oraz art. 7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240 oraz z 2024 r. poz. 731 i 1081).</p>	<p>§ 1. 4. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia dostępność jednostki, o której mowa w ust. 1, dla osób niepełnosprawnych z upośledzeniem narządu ruchu.</p> <p>§ 8. Obowiązek, o którym mowa w § 1 ust. 4, dotyczy jednostek obsługujących użytkowników końcowych danego dostawcy usług udostępnianych tym użytkownikom po wejściu w życie rozporządzenia.</p>

Po pierwsze wskazujemy, że w sposób oczywisty EKŁE nie zawiera żadnych wymogów co do zapewnienia dostępu do jednostek dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu.

Przepis art. 111 EKŁE (który został powołany jako źródło implementacji) stanowi o:

„a) dostępie do usług łączności elektronicznej, w tym powiązanych informacji umownych przekazanych zgodnie z art. 102, równoważny dostępowi, jaki ma większość użytkowników końcowych”; oraz

„b) korzystaniu z możliwości wyboru przedsiębiorstw i usług dostępnych dla większości użytkowników końcowych”.

Również cytowany powyżej motyw 297 dotyczy warstwy usługowej, a nie wymogów związanych z dostępem do jednostek dostawcy.

Po drugie, zwracamy uwagę, że obowiązek zapewnienia dostępu do 1/6 jednostek jest całkowicie nowy dla dostawców usług innych niż telefoniczne.

Po trzecie, wymóg zapewnienia dostępu do 1/6 jednostek powoduje faktycznie, że jest on a limine niewykonalny. Przypominając dyskusje przy okazji wydania poprzedniego rozporządzenia wskazujemy, że wiele POK ulokowanych zostało w budowlach, które z różnych powodów nie mogą być dostosowane dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu (np. zabytki, kwestie architektoniczne itp.).

Z tego punktu widzenia zastosowanie wymogu, aby udogodnienia dotyczyły „co najmniej” „jednej jednostki obsługującej użytkowników końcowych, w każdym mieście na prawach powiatu” faktycznie oznacza konieczność zamknięcia danego POK.

Po czwarte, nie zgadzamy się na rozszerzenie stosowania ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240 oraz z 2024 r. poz. 731 i 1081) na dostawców. Ustawa z samej istoty dotyczy podmiotów publicznych realizujących zadania publiczne i finansowanych ze sposób publicznych. Nakładanie obowiązków na podmioty niepubliczne i niefinansowane ze środków publicznych jest a limine nieproporcjonalne.

2. Wyposażenie jednostki dostawcy oraz realizacja uprawnień dla osób z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomą albo słabowidzącą) albo narządu słuchu albo narządu mowy (niesłyszącą albo niemówiącą).

Poniżej prezentujemy proponowany oraz aktualnie obowiązujący stan prawny:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>§ 1. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej, zwany dalej „dostawcą”, w jednostce obsługującej użytkowników końcowych zapewnia udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami polegające na:</p> <p>2) zapewnieniu w tej jednostce stanowiska obsługi, które jest wyposażone w urządzenia umożliwiające komunikację z osobami z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomą albo słabowidzącą) albo narządu słuchu albo narządu mowy (niesłyszącą albo niemówiącą).</p>	<p>§ 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych w jednostce obsługującej użytkowników końcowych danego dostawcy usług zapewnia obsługę osób niepełnosprawnych na stanowisku wyposażonym w:</p> <p>1) urządzenie umożliwiające komunikację z osobą niesłyszącą lub niemówiącą oraz ułatwiające komunikację z osobą słabowidzącą;</p> <p>2) urządzenie zapewniające komunikację audiowizualną osoby niesłyszającej lub niemówiącej z tłumaczem polskiego języka migowego lub systemu językowo-migowego w</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>§ 1. 2. Dostawca zapewnia udogodnienia, o których mowa w ust. 1, w liczbie 1/6 swoich jednostek obsługujących użytkowników końcowych, w tym co najmniej w jednej jednostce obsługującej użytkowników końcowych, w każdym mieście na prawach powiatu, o ile dany dostawca posiada jednostkę w tym mieście.</p> <p>§ 2. 1. Warunek wyposażenia stanowiska obsługi, o którym mowa w § 1 ust. 2 pkt 2, uważa się za spełniony, jeżeli dostawca bezpłatnie zapewnia w jednostce obsługującej użytkowników końcowych dostęp do:</p> <p>1) komputera stacjonarnego lub przenośnego wyposażonego w program odczytu ekranu, słuchawki oraz panel do nawigowania oferujący możliwość powiększenia na ekranie czcionki i treści co najmniej trzykrotnie oraz dostosowanie kontrastu,</p> <p>2) komputera stacjonarnego, przenośnego lub tabletu z możliwością połączenia się z tłumaczem języka migowego online w czasie rzeczywistym z poziomu strony internetowej – z którego może skorzystać osoba z niepełnosprawnościami.</p>	<p>czasie rzeczywistym, z zastrzeżeniem § 2 ust. 1.</p> <p>3. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia udogodnienia, o których mowa w ust. 1, w 1/6 liczbie jednostek obsługujących użytkowników końcowych danego dostawcy usług, w tym co najmniej w jednej jednostce obsługującej użytkowników końcowych w każdym mieście na prawach powiatu, o ile dany dostawca usług posiada jednostkę w tym mieście.</p> <p>§ 2. 1. Warunek wyposażenia stanowiska, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, jeżeli dostawca publicznie zapewnia w jednostce obsługującej jego użytkowników końcowych dostęp do tłumacza polskiego języka migowego lub systemu językowo-migowego.</p> <p>2. Osoba niepełnosprawna w celu skorzystania z udogodnienia, o którym mowa w ust. 1, zgłasza dostawcy publicznie dostępnych usług telefonicznych zamiar skorzystania z tego udogodnienia w wybranej przez siebie jednostce obsługującej użytkowników końcowych danego dostawcy usług zapewniającej to udogodnienie, z wyprzedzeniem co najmniej 3 dni roboczych.</p> <p>3. Zgłoszenia dokonuje się w formie dostępnej dla osób niepełnosprawnych, określonej przez dostawcę publicznie dostępnych usług telefonicznych, w szczególności telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>2. Dostęp do tłumacza języka migowego online, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dostawca zapewnia co najmniej od poniedziałku do piątku w godzinach pracy jednostki obsługującej użytkowników końcowych, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od prac</p>	<p>4. Po otrzymaniu zgłoszenia dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia udostępnienie udogodnienia w terminie wyznaczonym przez osobę niepełnosprawną lub z nią uzgodnionym.</p> <p>5. W przypadku braku możliwości udostępnienia udogodnienia w terminie, o którym mowa w ust. 4, dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zawiadamia o tym osobę niepełnosprawną, wyznaczając możliwy termin udostępnienia tego udogodnienia lub wskazując inny możliwy rodzaj udogodnienia.</p> <p>§ 1. 2. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych udostępnia udogodnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w jednostce obsługującej użytkowników końcowych od poniedziałku do piątku w godzinach od 900 do 1700, o ile jednostka ta jest czynna w tych godzinach, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.</p>

W tym zakresie zwraca uwagę „natychmiastowość” realizacji obowiązku. W obecnym kształcie dostęp następuje na żądanie osoby niepełnosprawnej. Proponuje utrzymanie takiego rozwiązania.

Wyposażenie jednostki w sprzęt wymaga znacznych wysiłków organizacyjnych oraz kosztowych.

3. Wymogi związane z urządzeniami końcowymi

Zakres końcowych urządzeń telekomunikacyjnych objętych przepisami rozporządzenia

W uzasadnieniu do projektu wpisano (wyboldowanie własne):

„dostawcy będą zobowiązani do oferowania osobie z niepełnosprawnościami, przy zawieraniu umowy o świadczenie usług komunikacji elektronicznej oraz na każde żądanie tej osoby, urządzenia końcowego (**telefonu lub smartfonu**), służącego do korzystania ze świadczonej usługi, przystosowanego i odpowiednio skonfigurowanego do używania przez osoby z niepełnosprawnościami. Niniejszy przepis dotyczy tych dostawców, którzy w swojej ofercie posiadają urządzenia końcowe.

Takie doprecyzowanie powinno znaleźć się nie tylko w uzasadnieniu, ale też w samym tekście projektu rozporządzenia (art.5) celem wyraźnego wskazania, że stosowny przepis dotyczy telefonów lub smartfonów. Pragniemy zwrócić uwagę, że z przyczyn technicznych i funkcjonalnych nie wszystkie urządzenia końcowe zapewniające dostęp do świadczonej usługi komunikacji elektronicznej powinny być obejmowane identycznymi wymogami. I tak np. w przypadku dekoderek do odbioru płatnej telewizji (tzw. set-top box) nie jest możliwa konfiguracja w jednostce obsługującej użytkowników końcowych dostawcy usług, jako że są

one konfigurowane w domu użytkownika. Ponadto, nie wszystkie telekomunikacyjne urządzenia końcowe wykorzystywane do świadczenia usług komunikacji elektronicznej mogą być objęte wymaganiami z załącznika 6 projektu rozporządzenia (np. z przyczyn oczywistych dekodery nie mają i nie będą miały funkcji szybkiego wybierania numeru, ekranu dotykowego, pętli indukcyjnej w słuchawce etc.). Wydaje się, że załącznik 6 był pisany z myślą właśnie o smartfonach i telefonach.

Tym samym wnioskujemy o objęcie zakresem art. 5 oraz załącznika 6 jedynie telefonów i smartfonów.

Poniżej prezentujemy proponowany oraz aktualnie obowiązujący stan prawny:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>§ 5. 1. Dostawca prowadzący sprzedaż urządzeń końcowych zapewniający dostęp do świadczonej usługi komunikacji elektronicznej, przy zawieraniu umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej oraz na żądanie osoby z niepełnosprawnościami, o której mowa w § 1 ust. 1, oferuje:</p> <p>1) telekomunikacyjne urządzenie końcowe zapewniające dostęp do świadczonej usługi komunikacji elektronicznej przystosowane do używania przez osoby z niepełnosprawnościami;</p> <p>2) pomoc we właściwym skonfigurowaniu telekomunikacyjnego urządzenia końcowego lub uruchomieniu świadczonych przez dostawcę usług, <u>w jednostce obsługującej użytkowników końcowych tego dostawcy usług, telefonicznie lub za pośrednictwem tłumacza języka migowego dostępnego z poziomu swojej strony internetowej.</u></p> <p>2. Zakres przystosowania telekomunikacyjnego urządzenia końcowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.</p> <p>ZAKRES PRZYSTOSOWANIA TELEKOMUNIKACYJNEGO URZĄDZENIA KOŃCOWEGO DO UŻYWANIA PRZEZ OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI</p>	<p>§ 5. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych przy zawieraniu umowy o świadczenie usług telefonicznych oraz na każde żądanie osoby niepełnosprawnej oferuje:</p> <p>1) telekomunikacyjne urządzenie końcowe, niezbędne do zapewnienia dostępu osobie niepełnosprawnej do świadczonej usługi telefonicznej oraz przystosowane do używania przez osoby niepełnosprawne, w zakresie określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia;</p> <p>2) pomoc osoby reprezentującej dostawcę publicznie dostępnych usług telefonicznych we właściwym skonfigurowaniu telekomunikacyjnego urządzenia końcowego lub uruchomieniu świadczonych przez dostawcę usług telefonicznej, <u>w jednostce obsługującej użytkowników końcowych danego dostawcy usług lub telefonicznie.</u></p> <p>ZAKRES PRZYSTOSOWANIA TELEKOMUNIKACYJNEGO URZĄDZENIA KOŃCOWEGO DO UŻYWANIA PRZEZ OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>Telekomunikacyjne urządzenie końcowe przystosowane do używania przez osoby z niepełnosprawnościami jest dostosowane do rodzaju niepełnosprawności:</p> <p>1) w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomych i słabowidzących):</p> <p>a) modele posiadające klawiaturę wybierczą – telekomunikacyjne urządzenie końcowe powinno posiadać co najmniej jeden przycisk wyróżniony w sposób umożliwiający jego rozpoznanie przez osoby niewidome i słabowidzące (w przypadku wyróżnienia tylko jednego przycisku, powinien to być przycisk oznaczony cyfrą pięć) lub równoważną funkcjonalność umożliwiającą wybranie określonego numeru,</p> <p>b) modele dotykowe i inne telekomunikacyjne urządzenia końcowe posiadające rozbudowane menu – telekomunikacyjne urządzenie końcowe powinno posiadać co najmniej oprogramowanie asystujące, w szczególności program odczytu ekranu, opcje powiększenia i dostosowania obrazu do indywidualnych potrzeb, umożliwiające osobom niewidomym i słabowidzącym obsługę menu urządzenia i jego podstawowych funkcji jak wykonywanie połączeń głosowych lub wysyłanie i odczytywanie wiadomości tekstowych;</p> <p>2) w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu (słabosłyszących) powinno posiadać co najmniej:</p> <p>a) wzmacniacz słuchawkowy z możliwością regulacji wzmocnienia,</p> <p>b) pętlę indukcyjną w słuchawce lub naszyjną;</p> <p>3) w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu ruchu powinno posiadać: a) co najmniej szybkie wybieranie numeru, b) duże</p>	<p>Telekomunikacyjne urządzenie końcowe przystosowane do używania przez osoby niepełnosprawne powinno być dostosowane do rodzaju niepełnosprawności:</p> <p>1) w przypadku osób niewidomych i słabowidzących:</p> <p>a) modele posiadające klawiaturę wybierczą - telekomunikacyjne urządzenie końcowe powinno być wyposażone w co najmniej jeden przycisk wyróżniony w sposób umożliwiający jego rozpoznanie przez osoby niewidome i słabowidzące (w przypadku wyróżnienia tylko jednego przycisku powinien to być przycisk oznaczony cyfrą pięć) lub równoważną funkcjonalność umożliwiającą wybranie określonego numeru,</p> <p>b) modele dotykowe i inne telekomunikacyjne urządzenia końcowe posiadające rozbudowane menu - telekomunikacyjne urządzenie końcowe powinno mieć zainstalowane co najmniej oprogramowanie asystujące, w szczególności program odczytu ekranu, opcje powiększenia i dostosowania obrazu do indywidualnych potrzeb, umożliwiające osobom niewidomym i słabowidzącym obsługę menu urządzenia i jego podstawowych funkcji takich jak wykonywanie połączeń telefonicznych lub wysyłanie i odczytywanie krótkich wiadomości tekstowych;</p> <p>2) w przypadku osób słabosłyszących powinno być wyposażone w co najmniej:</p> <p>a) wzmacniacz słuchawkowy z możliwością regulacji wzmocnienia,</p> <p>b) pętlę indukcyjną w słuchawce lub naszyjną;</p> <p>3) w przypadku osób z niepełnosprawnością narządów ruchu powinno umożliwiać co najmniej szybkie wybieranie numeru.</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
przyciski fizyczne lub duże przyciski na ekranie dotykowym, c) ustawienia uniemożliwiające przypadkowe naciśnięcie całego ciągu tych samych cyfr lub znaków – w przypadku urządzeń z ekranem dotykowym.	

Ponadto nasze wątpliwości budzi kwestia pomocy w konfiguracji urządzenia „za pośrednictwem tłumacza języka migowego dostępnego z poziomu swojej strony internetowej”. Czy chodzi tu o dostęp w każdym czasie do BOK z wykorzystaniem tłumacza języka migowego?

4. Dostęp do dokumentów

Poniżej prezentujemy proponowany oraz aktualnie obowiązujący stan prawny:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>3. Dostawca na żądanie osoby z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomej lub słabowidzącej), będącej konsumentem, w terminie 10 dni od dnia złożenia żądania, doręcza informacje przedumowne, zwięzłe podsumowanie warunków umowy oraz pozostałe informacje wymagane w umowie o świadczenie publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej, o których mowa w art. 288 ustawy z dnia 12 lipca – Prawo komunikacji elektronicznej, na trwałym nośniku, w postaci <u>wybranej przez tego użytkownika końcowego</u>, na wskazany w żądaniu adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej:</p> <p>1) w sposób nadający się do odczytu maszynowego w formie dostępnej cyfrowo dla tego użytkownika końcowego, albo</p> <p>2) na papierze z krojem i rozmiarem czcionki <u>wskazanymi przez tego użytkownika końcowego</u>.</p> <p>4. Na żądanie osoby z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomej lub słabowidzącej) będącej stroną umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług komunikacji elektronicznej zawieranej w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, dostawca doręcza na trwałym nośniku na wskazany w żądaniu adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej:</p>	<p>2. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych na żądanie osoby niewidomej lub słabowidzącej, w terminie 30 dni od dnia złożenia żądania, udostępnia ogólne warunki umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych oraz jej wzór, cennik usług telekomunikacyjnych i regulamin świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, sporządzone na nośniku elektronicznym <u>w formie tekstowym albo na papierze w alfabecie Braille'a albo przy użyciu dużej czcionki, a w przypadku wysyłania pocztą elektroniczną - w formie tekstowym</u>, przy czym za teksty autentyczne uznaje się ogólne warunki, wzory umów oraz regulaminy i cenniki przygotowane przez dostawcę publicznie dostępnych usług telefonicznych w alfabecie łańskim.</p> <p>3. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych na każde żądanie osoby niewidomej lub słabowidzącej będącej stroną umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej w postaci pisemnej lub elektronicznej udostępnia:</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>1) informacje o danych zawartych na fakturze wraz z podstawowym wykazem wykonanych usług, sporządzone na papierze z krojem i rozmiarem czcionki <u>wskazanymi przez użytkownika</u> końcowego lub w sposób nadający się do odczytu maszynowego w formie dostępnej cyfrowo dla tego użytkownika;</p> <p>2) szczegółowy wykaz wykonanych usług, sporządzony na papierze z krojem i rozmiarem czcionki <u>wskazanymi przez użytkownika</u> końcowego lub w sposób nadający się do odczytu maszynowego w formie dostępnej cyfrowo dla tego użytkownika.</p> <p>5. W przypadku zgłoszenia żądania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1:</p> <p>1) przed rozpoczęciem lub w trakcie okresu rozliczeniowego, za który będzie wystawiona faktura, dostawca realizuje żądanie niezwłocznie po wystawieniu faktury;</p> <p>2) dotyczącego okresu rozliczeniowego, za który została już wystawiona faktura, dostawca realizuje żądanie w terminie 14 dni od dnia jego zgłoszenia.</p> <p>6. Na żądanie osoby z niepełnosprawnościami, o której mowa w § 1 ust. 1, będącej abonentem, dostawca, w terminie 10 dni od dnia złożenia żądania, doręcza w formie przez niego wybranej, na trwałym nośniku na wskazany w żądaniu adres korespondencyjny lub adres poczty elektronicznej, informacje o wszystkich oferowanych przez siebie udogodnieniach dla osób z niepełnosprawnościami, o których mowa § 1 ust. 1, z tym, że w przypadku osoby z niepełnosprawnością narządu wzroku (niewidomej lub słabowidzącej) takie informacje są sporządzane na papierze z</p>	<p>1) informacje o danych zawartych na fakturze wraz z podstawowym wykazem wykonanych usług telekomunikacyjnych sporządzone na papierze w alfabecie Braille'a lub przy użyciu dużej czcionki, a w przypadku wysyłania pocztą elektroniczną - w formacie tekstowym;</p> <p>2) szczegółowy wykaz wykonanych usług telekomunikacyjnych sporządzony na papierze przy użyciu dużej czcionki, a w przypadku wysyłania pocztą elektroniczną - w formacie tekstowym.</p> <p>4. W przypadku zgłoszenia żądania, o którym mowa w ust. 3 pkt 1:</p> <p>1) przed rozpoczęciem lub w trakcie okresu rozliczeniowego, za który będzie wystawiona faktura - dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych realizuje żądanie niezwłocznie po wystawieniu faktury;</p> <p>2) dotyczącego okresu rozliczeniowego, za który już została wystawiona faktura - dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych realizuje żądanie w terminie 30 dni od dnia jego zgłoszenia.</p> <p>5. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych na każde żądanie abonenta będącego osobą niepełnosprawną, w terminie 30 dni od dnia złożenia żądania, przekazuje abonentowi informacje o oferowanych przez tego dostawcę usług wszystkich udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych, w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej na udostępniony w tym celu przez abonenta adres poczty elektronicznej, z zastrzeżeniem, że w przypadku osoby niewidomej lub słabowidzącej takie informacje powinny być sporządzane na papierze w alfabecie Braille'a</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
krojem i rozmiarem czcionki wskazanymi przez tego użytkownika końcowego lub w sposób nadający się do odczytu maszynowego w formie dostępnej dla takiej osoby.	lub przy użyciu dużej czcionki, a w przypadku wysyłania ich pocztą elektroniczną - w formacie tekstowym.

Naszym zdaniem proponowanie nowych rozwiązań (m.in. skrócenie terminu realizacji obowiązków, wybór po stronie użytkownika końcowego form ich realizacji) bez jakiegokolwiek uzasadnienia narusza zasadę proporcjonalności.

Projekt nie zawiera żadnego uzasadnienia co do tego, że obowiązujące rozwiązania są niewystarczające. Przedsiębiorcy nie otrzymują jakichkolwiek uwag co do potrzeby rozszerzenia obecnych obowiązków.

Z tego powodu proponujemy utrzymanie dotychczasowych rozwiązań.

W przypadku nieuwzględnienia powyższego postulatu w zakresie § 5 ust. 3 Projektu naszym zdaniem należy określić:

- jednoznacznie o jaki „*krój czcionki*” chodzi – jest to przedmiot prawa autorskiego i nie ma podstaw wymagać od Operatora ponoszenia opłat za specyficzne czcionki wskazane przez użytkownika, jeśli taką samą funkcjonalność można uzyskać innymi czcionkami,
- maksymalny rozmiar czcionki, aby uniknąć ponoszenia przez Operatora nieuzasadnionych kosztów.

Podobne sformułowania zostały użyte w § 5 ust. 4, 6.

Ponadto należy zdefiniować co to znaczy „*w sposób nadający się do odczytu maszynowego*”. Pojęcie „*odczytu maszynowego*” nie jest nigdzie zdefiniowane. Wprawdzie w Ustawie o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, w art. 2 pkt 1 znajduje się definicja „formatu przeznaczonego do odczytu maszynowego - format pliku ustrukturyzowany tak, aby programy komputerowe mogły zidentyfikować, rozpoznać i pozyskać określone dane i ich wewnętrzną strukturę.”, ale nie jest to jednak definicja samego „odczytu maszynowego”.

Oczywiście, w związku z tym, że ustawodawca posługuje się tym pojęciem w wielu dokumentach dotyczących tematyki osób z niepełnosprawnościami, można się domyślać o co chodzi, ale analiza rozporządzenia nie powinna polegać na „domyślanii się”, co ustawodawca miał na myśli (tym bardziej, że każdy może domyślać się czegoś innego, przez co sposób wykonywania Rozporządzenia może nie być w tym zakresie rozumiany jednakowo).

5. Publikacja informacji o udogodnieniach

Poniżej prezentujemy proponowany oraz aktualnie obowiązujący stan prawny:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
§ 4. 1. Na żądanie osoby z niepełnosprawnościami, o której mowa w § 1 ust. 1, dostawca udostępnia w jednostkach obsługujących użytkowników końcowych, w sposób jednoznaczny, łatwo dostępny i zrozumiały, informacje o:	§ 3. 1. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych udostępnia w sposób jednoznaczny, łatwy i zrozumiały w jednostkach obsługujących użytkowników końcowych danego dostawcy usług sporządzone na papierze przy użyciu dużej czcionki oraz w postaci elektronicznej w formacie tekstowym na stronie internetowej:

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>1) wszystkich oferowanych udogodnieniach dla tych osób, w tym listę z jednostkami danego dostawcy przystosowanymi do ich obsługi,</p> <p>2) świadczonych usługach wraz z informacją o zapewnieniu ich dostępności dla tych osób – z możliwością wydruku potrzebnych informacji na życzenie osoby z niepełnosprawnością z krojem i rozmiarem czcionki wskazanymi przez tę osobę.</p> <p>2. Listę jednostek, o których mowa w ust. 1 pkt 1, dostawca sporządza zgodnie ze wzorem, który określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.</p> <p>3. Informacje, o których mowa w ust. 1, dostawca udostępnia również na swojej głównej stronie internetowej w domenie głównej, w pasku górnym, po prawej stronie z oznaczeniem „Logiem Dostępności” oraz w aplikacji mobilnej, o ile ją udostępnia.</p> <p>4. Dostawca aktualizuje informacje, o których mowa w ust. 1, nie rzadziej niż raz na kwartał, a w przypadku awarii, remontu albo braku dostępu do danego udogodnienia, o którym mowa w § 1 ust. 1, w terminie jednego dnia od dnia wystąpienia braku dostępu do tego udogodnienia.</p>	<p>1) informacje o wszystkich udogodnieniach dla osób niepełnosprawnych oferowanych przez dostawcę usług, z zastrzeżeniem ust. 2;</p> <p>2) ogólne warunki umowy o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych oraz jej wzór, cennik usług telekomunikacyjnych i regulamin świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych.</p> <p>2. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych udostępnia informację o miejscach zainstalowania aparatów publicznych danego dostawcy usług, spełniających wymogi, o których mowa w § 4 ust. 1. Informację udostępnia się w postaci elektronicznej w formacie tekstowym na stronie internetowej, z zastrzeżeniem, że na żądanie osoby niepełnosprawnej dostawca usług udostępnia tę informację w formie uzgodnionej z osobą niepełnosprawną, w szczególności sporządzoną na papierze przy użyciu dużej czcionki, na nośniku elektronicznym w formacie tekstowym lub w formacie tekstowym z wykorzystaniem poczty elektronicznej.</p> <p>3. Dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych aktualizuje informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, nie rzadziej niż raz na kwartał.</p>

Propozycja	Aktualnie obowiązujący stan prawny
<p>5. Dostawca zapewnia, z poziomu swojej strony internetowej, obsługę użytkowników końcowych będących osobami z niepełnosprawnością narządu słuchu albo narządu mowy (niestyszącymi albo niemówiącymi), z wykorzystaniem komunikacji audiowizualnej z tłumaczem polskiego języka migowego w czasie rzeczywistym, co najmniej od poniedziałku do piątku w godzinach pracy, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.</p>	

Powyższe również stanowi nałożenia nowego obowiązku.

Jeszcze raz wskazujemy, że proponowanie nowych rozwiązań bez jakiegokolwiek uzasadnienia narusza zasadę proporcjonalności.

Projekt nie zawiera żadnego uzasadnienia co do tego, że obowiązujące rozwiązania są niewystarczające. Przedsiębiorcy nie otrzymują jakichkolwiek uwag co do potrzeby rozszerzenia obecnych obowiązków.

6. Oznaczenia symboli graficznych dla osób z niepełnosprawnością słuchu lub mowy - załączniki 3 i 4

Wydaje się, że projektodawca omyłkowo odwrotnie przypisał opisy do symboli graficznych. Informacja o przystosowaniu jednostki obsługującej użytkowników końcowych do obsługi osób z niepełnosprawnością narządu słuchu lub narządu mowy z możliwością połączenia się z tłumaczem języka migowego powinna być przypisana do grafiki obrazującej dłoń. Z kolei informacja o przystosowaniu jednostki obsługującej użytkowników końcowych do obsługi osób z niepełnosprawnością narządu słuchu lub narządu mowy powinna być przypisana do grafiki obrazującej ucho. Tymczasem jest odwrotnie.

Z wyrazami szacunku

B. Łaga

Stefan Kamiński - Prezes Zarządu
Krajowa Izba Gospodarcza
Elektroniki i Telekomunikacji

Bogdan Łaga - Prezes Zarządu
Polska Izba Komunikacji
Elektronicznej